

EVROPSKÁ KOMISE

V Bruselu dne 7.7.2011
KOM(2011) 411 v konečném znění

2011/0180 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY

**o postoji, který se má zaujmout jménem Evropské unie ohledně výkladu čl. 17 odst. 5
Basilejské úmluvy na 10. zasedání Konference smluvních stran Basilejské úmluvy
(COP10) o kontrole pohybu nebezpečných odpadů přes hranice států a jejich
zneškodňování**

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. Evropská unie je smluvní stranou Basilejské úmluvy o kontrole pohybu nebezpečných odpadů přes hranice států a jejich zneškodňování ze dne 22. března 1989 („Basilejská úmluva“).

2. Basilejská úmluva stanoví kontrolní postup pro vývoz a dovoz nebezpečných odpadů mezi smluvními stranami. Úmluva vstoupila v platnost v roce 1992 a nyní zavazuje 175 smluvních stran.

3. V roce 1995 byla na 3. zasedání Konference smluvních stran Basilejské úmluvy (COP3) přijata rozhodnutím III/1 změna úmluvy, kterou se zakazuje vývoz nebezpečných odpadů určených ke konečné likvidaci a recyklaci ze zemí, které jsou známy jako země uvedené v příloze VII (smluvní strany Basilejské úmluvy, které jsou členy EU, OECD, Lichtenštejnsko), do zemí, které nejsou uvedeny v příloze VII (všechny ostatní strany úmluvy) („novela zákazu“).

4. Evropská unie přijala novelu zákazu dne 30. září 1997.

5. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1013/2006 ze dne 14. června 2006 o přepravě odpadů¹ provádí ustanovení Basilejské úmluvy a novely zákazu do práva EU prostřednictvím stanovení systému dozoru nad přepravou odpadů v rámci Evropské unie, do EU a z EU a o její kontrole, a zejména zákazem vývozu nebezpečných odpadů z EU do zemí, které nejsou členy OECD.

6. Novela zákazu ještě nevstoupila v platnost. Novelu zákazu doposud ratifikovalo 69 smluvních stran Basilejské úmluvy. Strany nedosáhly shody ohledně výkladu čl. 17 odst. 5 Basilejské úmluvy (příloha I tohoto rozhodnutí), jímž se řídí počet ratifikací nutných ke vstupu změn úmluvy v platnost. Navzdory velkému úsilí přetrvávaly od 8. zasedání Konference smluvních stran (COP8) mezi stranami různé názory na to, kolik smluvních stran musí ratifikovat novelu zákazu, aby mohla vstoupit v platnost.

7. Vzhledem k délce doby, která uplynula od přijetí novely zákazu, a za účelem ukončení bezvýchodné situace vypracoval indonéský předseda 9. zasedání Konference smluvních stran (COP9) prohlášení „o možném postupu ohledně novely zákazu“, které strany jednomyslně stvrdily rozhodnutím IX/26.

8. Tímto prohlášením předseda požaduje zahájit postup, jehož smyslem je znovu potvrdit cíle novely zákazu a prozkoumat prostředky, jimiž by mohlo být těchto cílů dosaženo. Vyzval všechny smluvní strany, aby vytvořily výchozí podmínky využitím, kromě jiných opatření, iniciativ vedených jednotlivými zeměmi, které by mohly přispět k dosažení cílů novely zákazu. Takovéto iniciativy vedené jednotlivými zeměmi by přispěly k posílení podpory ratifikace novely a urychlení jejího vstupu v platnost.

9. Indonésie a Švýcarsko na tuto výzvu reagovaly zahájením vlastních iniciativ s cílem vypracovat doporučení pro 10. zasedání Konference smluvních stran (COP10) ohledně dalšího postupu, jak chránit ohrožené země, které nemají odpovídající možnosti ekologického nakládání s nebezpečnými odpady, před nechtěným dovozem nebezpečných odpadů a jak

¹ Úř. věst. L 190, 12.7.2006, s. 1.

zajistit, aby převoz nebezpečného odpadu přes hranice, zejména do rozvojových zemí, bylo možno označit za ekologické nakládání s nebezpečnými odpady podle požadavků Basilejské úmluvy.

10. Návrh doporučení připravených Indonésií a Švýcarskem doporučuje, aniž by byla dotčena jakákoliv vícestranná dohoda o ochraně životního prostředí, přijmout rozhodnutí, aby byl význam čl. 17 odst. 5 Basilejské úmluvy vykládán tak, že pro vstup této změny v platnost je nutné její přijetí třemi čtvrtinami smluvních stran v době přijetí této změny, a poukazuje na to, že takovýto výklad čl. 17 odst. 5 nezavazuje žádnou ze stran změnu ratifikovat.

S ohledem na výše uvedené skutečnosti by měla Unie na zasedání COP10 podpořit přijetí rozhodnutí týkajícího se vstupu novely zákazu v platnost, pokud jde o výklad čl. 17 odst. 5 Basilejské úmluvy, podle doporučení Indonésie a Švýcarska.

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY

o postoji, který se má zaujmout jménem Evropské unie ohledně výkladu čl. 17 odst. 5 Basilejské úmluvy na 10. zasedání Konference smluvních stran Basilejské úmluvy (COP10) o kontrole pohybu nebezpečných odpadů přes hranice států a jejich zneškodňování

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 192 odst. 1, ve spojení s čl. 218 odst. 9 této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise²,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Evropská unie je smluvní stranou Basilejské úmluvy o kontrole pohybu nebezpečných odpadů přes hranice států a jejich zneškodňování („Basilejská úmluva“) a změny úmluvy, kterou se zakazuje vývoz nebezpečných odpadů určených ke konečné likvidaci a recyklaci ze seznamu rozvinutých zemí (většinou OECD) do rozvojových zemí („novela zákazu“).
- (2) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1013/2006 ze dne 14. června 2006 o přepravě odpadů³ provádí ustanovení Basilejské úmluvy a novely zákazu do práva EU.
- (3) Novela zákazu dosud nevstoupila v platnost, protože smluvní strany nebyly schopny dosáhnout konsensu ohledně výkladu čl. 17 odst. 5 Basilejské úmluvy, jímž se řídí počet ratifikací nutných pro vstup změn úmluvy v platnost.
- (4) S cílem vyřešit tuto otázku připravily Indonésie a Švýcarsko pro 10. zasedání Konference smluvních stran Basilejské úmluvy (COP10) doporučení; tato doporučení navrhují, aniž by byla dotčena jakákoliv vícestranná dohoda o ochraně životního prostředí, přijmout rozhodnutí, aby byl význam čl. 17 odst. 5 Basilejské úmluvy vykládán tak, že pro vstup této změny v platnost je nutné její přijetí třemi čtvrtinami smluvních stran v době přijetí této změny, a poukazují na to, že takovýto výklad čl. 17 odst. 5 nezavazuje žádnou ze stran změnu ratifikovat.

² Úř. věst. C [...], [...], s. [...].

³ Úř. věst. L 190, 12.7.2006, s. 1.

- (5) Konference COP10 je svolána za účelem přijetí rozhodnutí týkajícího se vstupu novely zákazu v platnost, pokud jde o výklad čl. 17 odst. 5 Basilejské úmluvy. Toto rozhodnutí bude mít právní účinky.
- (6) V tomto ohledu se navrhuje, aby byla doporučení připravená Indonésií a Švýcarskem ohledně výkladu čl. 17 odst. 5 Basilejské úmluvy podpořena,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Jediný článek

Na 10. zasedání Konference smluvních stran Basilejské úmluvy (COP10) o kontrole pohybu nebezpečných odpadů přes hranice států a jejich zneškodňování podpoří Komise jménem Unie přijetí rozhodnutí týkajícího se vstupu novely zákazu v platnost, pokud jde o výklad čl. 17 odst. 5 Basilejské úmluvy, podle doporučení Indonésie a Švýcarska (příloha II tohoto rozhodnutí).

V Bruselu dne [...].

*Za Radu
předseda*

Příloha I

Čl. 17 odst. 5 Basilejské úmluvy

„Listiny o ratifikaci, schválení, formálním potvrzení nebo přijetí změn jsou uloženy u depozitáře. Změny přijaté v souladu s výše uvedenými odstavci 3 nebo 4 vstupují v platnost mezi smluvními stranami, které je přijaly, devadesátý den poté, co depozitář obdrží listiny o ratifikaci, schválení, formálním potvrzení nebo přijetí alespoň od tří čtvrtin smluvních stran, které je přijaly, nebo alespoň od dvou třetin smluvních stran dotčeného protokolu, které je přijaly, pokud není v daném protokolu stanoveno jinak. Pro jinou smluvní stranu vstupují změny v platnost devadesátý den poté, co tato smluvní strana uloží svou listinu o ratifikaci, schválení, formálním potvrzení nebo přijetí změn.“

„CLI/2010/3/1**Indonésko-švýcarská iniciativa vedená zeměmi ke zvýšení účinnosti Basilejské úmluvy****Návrh připravený Indonésií a Švýcarskem****Úvod**

- 1) Konference smluvních stran Basilejské úmluvy svým rozhodnutím IX/26 uznala „prohlášení předsedy o možném postupu ohledně novely zákazu“ uvedené v její příloze a vyzvala smluvní strany, aby tento navržený postup zvážily ve všech souvislostech.
- 2) Předseda ve svém prohlášení požaduje možnost zahájit postup, jehož smyslem je znovu potvrdit cíle novely zákazu a prozkoumat prostředky, jimiž by mohlo být těchto cílů dosaženo. Předseda vyzval všechny smluvní strany, aby vytvořily výchozí podmínky využitím, kromě jiných opatření, iniciativ vedených jednotlivými zeměmi, které by mohly přispět k dosažení uvedených cílů.
- 3) Na základě tohoto prohlášení oznámily vlády Indonésie a Švýcarska svou připravenost zorganizovat iniciativu vedenou zeměmi k neformálnímu a dynamickému projednání názorů různých stran na další postup, který zajistí, aby pohyb nebezpečného odpadu přes hranice, zejména do rozvojových zemí a do zemí v procesu ekonomické transformace, představoval ekologické nakládání s nebezpečnými odpady podle požadavku Basilejské úmluvy.

Postup

- 4) Jako součást indonésko-švýcarské iniciativy vedené zeměmi se uskutečnila za podpory sekretariátu úmluvy a poradců tři fyzická zasedání. První se konalo od 15. do 17. června 2009 na Bali v Indonésii, druhé od 12. do 15. ledna 2010 ve Wildhausu ve Švýcarsku a třetí od 24. do 28. září 2010 v Hilterfingenu ve Švýcarsku. Výsledek prvních dvou zasedání byl předložen sedmému zasedání otevřené pracovní skupiny (OEWG) ve dnech 10.–14. května 2010 (UNEP/CHW/OEWG/7/7 a UNEP/CHW/OEWG/7/INF/8).
- 5) Dokumentace a výsledky zasedání v rámci iniciativy vedené zeměmi byly smluvním stranám a zúčastněným subjektům zpřístupněny prostřednictvím e-mailu a internetových stránek Basilejské úmluvy. Všem smluvním stranám a zúčastněným subjektům byla nabídnuta příležitost vyjádřit se k otázkám, jež budou projednány, a řada zúčastněných subjektů, které nebyly přímo zapojeny do iniciativy vedené jednotlivými zeměmi, poskytla pro postup cenné informace.
- 6) První zasedání se zabývalo dostupnou statistikou pohybů odpadu přes hranice a projednávaly se možné důvody, proč se odpad vyváží do zemí, kde nelze zajistit

ekologické nakládání s těmito odpady. Jednání tudíž vedlo k přípravě analýzy těchto důvodů.

- 7) Druhé zasedání dále přezkoumalo tuto analýzu možných důvodů pohybu nebezpečných odpadů přes hranice do zemí, kde nelze zajistit ekologické nakládání s odpady, a rovněž projednalo dokument o dopadech pohybu nebezpečných odpadů přes hranice na lidské zdraví a životní prostředí. Na základě těchto jednání byl na zasedání vytvořen seznam možností, jak dále postupovat.
- 8) Třetí zasedání se zaměřilo na přípravu konkrétních návrhů doporučení, které budou předloženy ke zvážení Konferenci smluvních stran. Podrobnější dokument obsahující okolnosti těchto doporučení je uveden ve vysvětlující poznámce, která se předává spolu s příslušným dokumentem.

Obecné úvahy

- 9) Vstup novely zákazu v platnost je záležitostí politického významu. Byly zváženy překážky jejího vstupu v platnost a způsoby odstranění těchto překážek a byl připraven návrh doporučení k předání Konferenci smluvních stran. Smluvní strany nejsou povinny ratifikovat zákaz, pokud se staly smluvními stranami až po vstupu zákazu v platnost.
- 10) Ze zvážení údajů o tocích odpadu a účincích na zdraví vyplývá, že se pohyby mezi zeměmi, které nejsou uvedeny v příloze VII, stále zvyšují v důsledku poptávky z obou stran a že nárůst nelegálních pohybů nebezpečného odpadu a nakládání s ním v rámci zemí, které nejsou uvedeny v příloze VII, je důvodem ke znepokojení. Tyto skutečnosti by nebyly v novele zákazu řešeny.
- 11) Řada doporučení vycházejících z postupu iniciativy vedené zeměmi tudíž zkoumá možnosti, jak tuto problematiku řešit a zlepšit normy postupů pro nakládání s odpadem, zvýšit úsilí v boji s nedovolenou přepravou a pomoci ohroženým zemím, aby se mohly proti nechtěným dovozům chránit, a objasňuje určitá hlediska provádění Basilejské úmluvy.

Navrhovaná opatření

- 12) Konference smluvních stran by mohla přijmout rozhodnutí podle této osnovy:

Konference smluvních stran

(1) Zajištění vstupu novely zákazu v platnost

Uznávající, že existují ohrožené smluvní strany, které nejsou schopny ekologicky nakládat s nebezpečnými a jinými odpady, ale které takovéto odpady stále přijímají, což vede k závažným újmám a což je nutno řešit jako naléhavou záležitost;

připomínající, že změna Basilejské úmluvy přijatá rozhodnutím III/1 Konference smluvních stran je jedním ze způsobů, jak splnit tento úkol, ale že existují i jiné způsoby, jak rovněž odpovědně splnit tento úkol, zejména přísným uplatňováním postupu předchozího informovaného souhlasu a posílením ekologického nakládání s odpady a vnitrostátních právních předpisů;

zohledňující rozhodnutí VIII/30 Konference smluvních stran, které zdůrazňuje, že smluvní strany úmluvy mají konečnou pravomoc dohodnout se na výkladu úmluvy;

zdůrazňující nutnost smluvních stran dohodnout se na výkladu čl. 17 odst. 5 Basilejské úmluvy jako na důležitém kroku ve vývoji úmluvy;

(1) vítá praktickou iniciativu a aktivity, které vycházejí z výzvy předsedy devátého zasedání Konference smluvních stran ohledně urychlení ratifikace novely zákazu, aby byl usnadněn její vstup v platnost, a dále vyzývá smluvní strany, aby pokračovaly v přijímání konkrétních opatření k podpoře a pomoci stranám ratifikovat změnu, včetně:

- specifických opatření, jako je severská iniciativa, které pomáhají smluvním stranám zvládnout právní a technické obtíže při ratifikaci novely zákazu;
- regionálních porad;
- studií týkajících se jednotlivých zemí o dopadech ratifikace a vstupu v platnost;

(2) navrhuje, aniž by byla dotčena jakákoli vícestranná dohoda o ochraně životního prostředí, přijmout usnesení, aby byl význam čl. 17 odst. 5 Basilejské úmluvy vykládán tak, že pro vstup této změny v platnost je nutné její přijetí třemi čtvrtinami smluvních stran v době přijetí této změny, a poukazuje na to, že takovýto výklad čl. 17 odst. 5 nezavazuje žádnou ze stran změnu ratifikovat.“